

ČÍTANKA

*Svoboda člověka není v tom,
že dělá, co chce, ale v tom,
že nedělá, co nechce.*

Jean-Jacques Rousseau

OBSAH

STŘÍHALI DOHOLA MALÉHO CHLAPEČKA.....	4
VARIACE NA RENESANČNÍ TÉMA.....	6
BRATŘÍČKU ZAVÍREJ VRÁTKA.....	8
ČERVENÁ KNIHA.....	10
MALÝ PRINC.....	12
DŮM DOKTORA FIŠERA.....	15
DÁRCE.....	18
NEBE NEZNÁ VYVOLENÝCH.....	22
K MOŘI.....	25
DENÍK ANNE FRANKOVÉ.....	28
MY DĚTI ZE STANICE ZOO.....	30
JÁ JSEM HLAD.....	33

STŘÍHALI DOHOLA MALÉH O CHLAPEČKA

Josef Kainar

Stříhali dohola malého chlapečka
Kadeře padaly k zemi a zmíraly
Kadeře padaly jak růže do hrobu
Železná židle se otáčela

Šedaví pánové v zrcadlech kolem stěn
Jenom se dívali Jenom se dívali
Že už je chlapeček chycen a obelstěn
V té bílé zástěře kolem krku

Jeden z nich Kulhavý učitel na cello
Zasmál se nahlas A všichni se pohnuli
Zasmál se nahlas A ono to zaznělo
Jako kus masa když pleskne o zem

Francouzská výprava v osmnáct set třicet pět
Vešla do katakomb křesťanské sektičky
Smích ze tmy do tmy a pod mrtvý jazyk zpět
Je vždy kus masa který pleskne o zem

Učeň se dívá na malého chlapečka
Jak malé zvíře se dívává na jiné
Ještě ne chytit a rváti si z cizího
A už přece

Ráno si staví svou růžovou bandasku
Na malá kamínka Na vincka chcípáčka
A proto učňovy všelijaké myšlenky
Jsou vždy stranou A trochu vlažné

Toužení svědící jak uhry pod mýdlem
Toužení svědící po malé šatnářce
Sedává v kavárně pod svými kabáty
Jako pod mladými oběšenci

Stříhali dohola malého chlapečka
Dívat se na sebe Nesmět se pohnouti
Nesmět se pohnouti na židli z železa

Už mu to začlo

- *Co malému chlapečkovi začalo, popř. co skončilo?*
- *Co podle tebe symbolizuje stříhání vlasů a „nesmět se pohnouti na židli z železa“?*
- *Autor nám dává možnost vidět událost zvenčí, ale co se asi děje v mysli chlapečka? O čem přemýšlí? Jak se cítí?*
- *Je možné z básně vyčíst charakter pozorovatelů? Pokud ano, který má k chlapci nejblíže a proč?*
- *K básni vznikl i stejnojmenný obraz Bohumíra Matala? Jaký z něj máš pocit? Ladí s tvými pocity z básně, nebo by ses vyjádřil jinak?*
- *Najdi v textu **přírovnání** a pokus se vysvětlit, co jimi chtěl básník říct?*
- *Co znamená pojem **personifikace**? A najdeš v básni příklad?*

VARIACE NA RENESANČNÍ TÉMA

Václav Hrabě

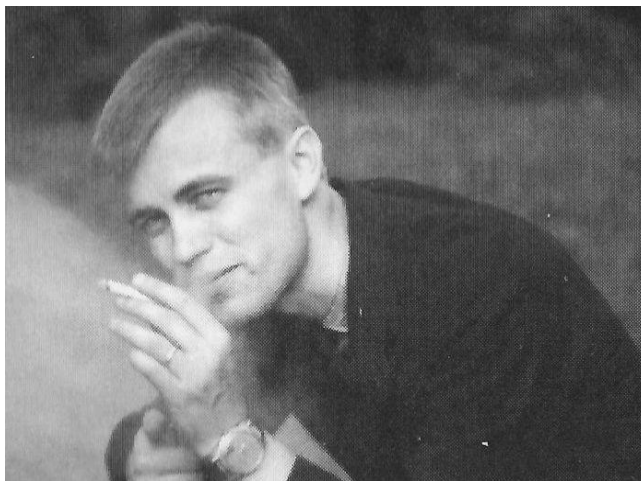
(ze sbírky *Blues pro bláznivou holku*)

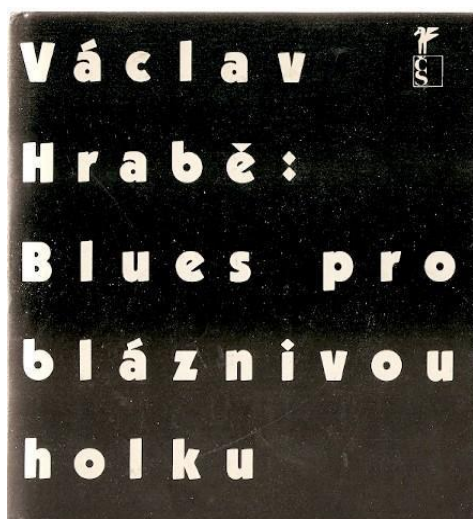
Láska je jako večernice
plující černou oblohou
Zavřete dveře na petlice!
Zhasněte v domě všechny svíce
a opevněte svoje těla
vy
kterým srdce zkameněla

Láska je jako krásná loď
která ztratila kapitána
námořníkům se třesou ruce
a bojí se co bude zrána

Láska je bolest z probuzení
a horké ruce hvězd
které ti sypou oknem do vězení
květiny ze svatebních cest

Láska je jako večernice
plující černou oblohou
Náš život
hoří jako svíce
a mrtví
milovat nemohou

- V názvu básně se objevuje slovo „renesanční“. Zopakuj si, co renesance znamená a jaké jsou její hlavní znaky. V čem spatřuješ „variaci na renesanční téma“?
- Václav Hrabě byl přirovnáván ke generaci beatníků. Co o ní víš? Kdo k ní patřil? Nacházíš nějakou shodu?
- O jakou básnickou figuru se jedná,

jestliže se nám na začátku každé sloky opakuje „láska je jako...“?

- Doplň tabulku:

<i>Jestliže je láska jako...</i>	<i>...tak jaká podle tebe je?</i>
<i>...večernice, plující černou oblohou</i>	
<i>...krásná loď, která ztratila kapitána</i>	
<i>...bolest z probuzení a horké ruce hvězd</i>	

- **Láska je jako...** zkus doplnit další přirovnání.
- Pokud bys měl báseň převést do barevné podoby, jaké barvy by převládaly a proč?
- Báseň byla i zhudebněna. Poslechni si ji a porovnej, do jaké míry se shoduje s tím, jak ji vnímáš ty - <https://www.youtube.com/watch?v=Rt90oHZeZVY>.

BRATŘÍČKU ZAVÍREJ VRÁTKA

Karel Kryl

(ze svazku textů Znamení doby)

Bratříčku, nevzlykej,
to nejsou bubáci,
vždyť už jsi velikej,
to jsou jen vojáci,
přijeli v hranatých
železných maringotkách.

Se slzou na víčku
hledíme na sebe,
buď se mnou, bratříčku,
bojím se o tebe
na cestách klikatých,
bratříčku, v polobotkách.

Prší a venku se setmělo,
tato noc nebude krátká,
beránka vlku se zachtělo,
bratříčku, zavřel jsi vrátka?

Bratříčku, nevzlykej,
neplýtvej slzami,
nadávky polykej
a šetři silami,
nesmíš mi vyčítat,
jestliže nedojdeme.

Nauč se písničku,
není tak složitá,
opři se, bratříčku,
cesta je rozbitá,
budeme klopýtat,
zpátky už nemůžeme.

Prší a venku se setmělo,
tato noc nebude krátká,
beránka vlku se zachtělo,
bratříčku, zavírej vrátka!
Zavírej vrátka!

- *Znáš Karla Kryla? Pokud ano, co o něm víš? A znáš některé jiné písně?*
- *Bývá často zmiňován jako autor protestsongů proti totalitě. Co je to podle tebe protestsong? A jak bys definoval totalitu?*
- *Píseň vznikla jako reakce na události 21. srpna 1968. Víš, co se ten den stalo?*
- *V souvislosti s tímto dnem hovoříme o okupaci.*

Co si pod tímto pojmem představuješ? A najdeš nějaké odkazy v textu písně?

- *Najdi v textu básnické obrazy, které symbolizují svobodu, okupaci, vojáky, strach, atd.*
- *Co asi autor cítil, když psal tento text? Zkus to doložit úryvky z písně.*
- *Text písně je součástí sbírky „Znamení doby“. Jak bys tuto dobu charakterizoval? Co o ní víš z jiných předmětů, popř. z vyprávění?*

ČERVENÁ KNIHA

Jiří Orten

Jiří Orten byl především básníkem, ale neméně významnými jsou i jeho deníky, díky kterým můžeme lépe chápat to, co prožíval a v jaké náladě tvořil. Zemřel ve věku 22 let.

Záznam z 27. 10. 1940:

„Nemohl jsem na dnešek dlouho usnout a přemýšlel jsem a rovnal si v hlavě všechny ty zákazy, které se mne nějak, byť sebeméně, dotýkají.

A protože je nedělní dopoledne, venku již druhý den sněží a teprve za několik hodin mám jet do Kosíř, napíšu si sem ty zákazy, na které si vzpomenu, a až je napíšu, nechám pod nimi ještě hodně velké místo pro ty, které se dostaví po dnešním dni. Nemám po ruce bohužel žádný pramen, podle kterého bych mohl postupovat, a tak jak řazení, tak počet je víceméně náhodný. Jsou to tedy tyto **zákazy**:

Nesmím vycházet z domu po osmé hodině večerní.

Nesmím si najmout samostatný byt.

Nesmím se stěhovat jinam, než do Prahy I nebo V, a to jako podnájemník.

Nesmím chodit do vináren, kaváren, hostinců, biografů, divadel a na koncerty, kromě jedné nebo dvou kaváren, pro mne vyhrazených.

Nesmím chodit do parků a sadů.

Nesmím chodit do městských lesů.

Nesmím se vzdalovat za obvod Prahy.

Nesmím (tudíž) jet domů, do Kutné Hory a nikam jinam, leda na zvláštní povolení gestapa.

Nesmím jezdit v motorových vozech tramvají, jen v posledním vlečném voze, a má-li tento „střední“ vstup, tedy jenom v této zadní polovině.

Nesmím nakupovat v jakýchkoli obchodech jindy, než mezi 11. a 13. a mezi 15. a 17. hodinou.

Nesmím hrát divadlo a být jakkoli jinak veřejně činný.

Nesmím být členem žádných spolků.

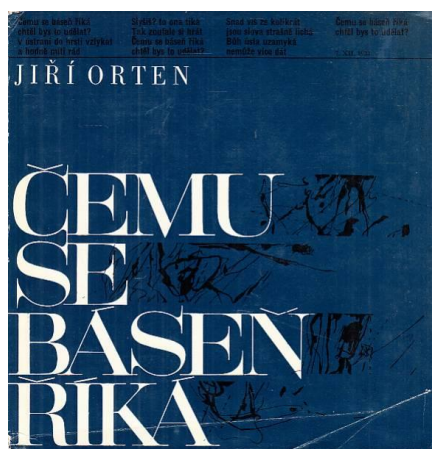
Nesmím chodit do jakékoli školy.

Nesmím se společensky stýkat se členy Národního souručenství a oni se nesmějí stýkat se mnou, nesmějí se se mnou zdravít, zastavovat a mluvit o věcech jiných než nutných (např. při nakupování).“

(...)

Poslední záznam z 28. 8. 1941:

„...žijeme ostatně jinde než mezi stromy, po nichž teče smůla?“

podobnými zákazy můžeš setkat?

- *Z jakého důvodu si Jiří Orten tyto zákazy do svého deníku zapsal? Proč se ho asi týkaly?*
- *Čeho chtěli autoři těchto zákazů dosáhnout? Jaké pocity měly vyvolat v těch, vůči nimž byly namířeny?*
- *Znáš nějaké jiné dílo (knihu, film), kde se s podobnými zákazy můžeš setkat?*
- *Představ si, že jsi na místě Jiřího. Který ze zákazů by ti nejvíc vadil a proč?*
- *S ohledem na to, v jakých podmínkách musel Jiří existovat, jak rozumíš jeho poslednímu deníkovému záznamu? Co jím chtěl asi říct? Co cítil, když ho psal?*

MALÝ PRINC

Antoine de Saint- Exupéry

V tom se objevila liška.

„Dobrý den,“ řekla.

„Dobrý den,“ zdvořile odpověděl malý princ. Obrátil se, ale nic neviděl.

„Jsem tady, pod jabloní,“ řekl ten hlas.

„Kdo jsi?“ zeptal se malý princ. „Jsi moc hezká...“

„Jsem liška,“ řekla liška.

„Pojď si se mnou hrát,“ navrhl malý princ. „Jsem smutný...“

„Nemohu si s tebou hrát,“ namítla liška. „Nejsem ochočená.“

„Tak promiň,“ řekl malý princ. Chvilí přemýšlel a pak dodal: „Co to znamená ochočená?“

„Ty nejsi zdejší,“ řekla liška, „co tu hledáš?“

(...)

„Hledám přátele. Co to znamená ochočená?“

„Je to něco, na co se moc zapomíná,“ odpověděla liška. „Znamená to vytvořit pouta...“

„Vytvořit pouta?“

„Ovšem,“ řekla liška. „Ty jsi zatím pro mne jen malý chlapec podobný statisícům jiných malých chlapců. Nepotřebuji tě a ty mě také nepotřebuješ. Jsem pro tebe jen liška podobná statisícům lišek. Ale když si mě ochočíš, budeme potřebovat jeden druhého. Budeš na mě jediným na světě a já zase jedinou na světě...“

„Začínám chápat,“ řekl malý princ. „Znám jednu květinu...myslím, že si mě ochočila...“

➤ *Liška vysvětluje malému princovi, co znamená ochočit. Že je to vlastně vytvoření pout. Můžeme toto „ochočení“ přirovnat k něčemu, co známe ze svého života? A proč?*

„Prosím, ochoč si mě!“ řekla.

„Rád bych,“ odvětil malý princ, „ale nemám moc času. Musím objevit přátele a poznat spoustu věcí.“

„Známe jen ty věci, které si ochočíme,“ řekla liška. **„Lidé nemají čas, aby něco poznávali. Kupují u obchodníků hotové věci. Ale přátelé nejsou na prodej, takže nemají přátele. Chceš-li přítele, ochoč si mě!“**

„Co mám dělat?“ zeptal se malý princ.

„Musíš být hodně trpělivý,“ odpověděla liška. „Nejprve si sedni kousek ode mne, na zem, do trávy. Já se budu na tebe po očku dívat, ale ty nebudeš nic říkat. Řeč je pramenem nedorozumění. Každý den si budeš moc sednout o kousek blíž...“

...tak si malý princ ochočil lišku. Ale přiblížila se hodina odchodu.

„Asi budu plakat...“ stýskala si liška.

„To je tvá vina,“ řekl malý princ. „Nechtěl jsem ti ublížit, ale tys chtěla, abych si tě ochočil...“

„Ovšem,“ odpověděla liška.

„Ale budeš plakat!“ namítl malý princ.

„Budu plakat,“ řekla liška.

„Tím nic nezískáš!“

„Získám, vzpomeň si na barvu obilí.“ A dodala: „Jdi se podívat ještě jednou na růže. Pochopíš, že ta tvá je jediná na světě. Přijdeš mi dát sbohem a já ti dám dárek – tajemství.“

Malý princ odběhl podívat se na růže.

„Vy se mé růži ani zdaleka nepodobáte, vy ještě nic nejste,“ řekl jim. „Nikdo si vás neochočil a vy jste si taky nikoho neochočily. Jste takové, jako byla moje liška. Byla to jen liška podobná statisícům jiných lišek. Ale stala se z ní má přítelkyně a teď je pro mne jediná na světě.“

➤ *Liška tvrdí, že lidé nemají přátele, protože nemají čas něco poznávat. Souhlasíš s jejím tvrzením? Co tím chce autor naznačit?*

➤ *Co liška získala, i když ztratila odchodem malého prince?*

➤ *Co díky lišce malý princ pochopil? Proč se pro něj jeho růže najednou stala jedinečnou?*

A vrátil se k lišce.

„Sbohem...“ řekl.

„Sbohem,“ řekla liška. „Teď ti dám na cestu své tajemství. Je docela prostinké; **správně vidíme jen srdcem. Co je důležité, to oči nevidí.**“

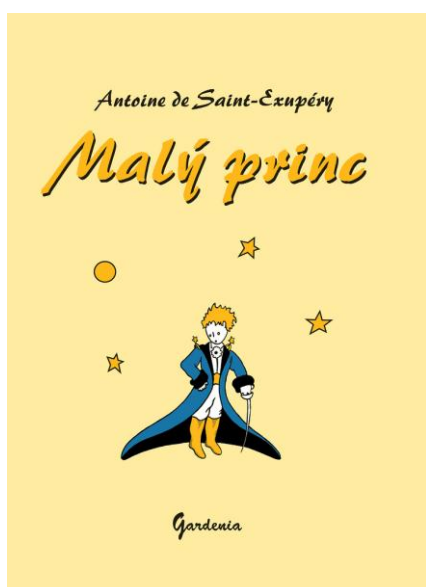
„Co je důležité, to oči nevidí,“ opakoval po ní malý princ, aby si to zapamatoval.

„A protože ses své růži tolik věnoval, je ta tvá růže tak důležitá.“

„A protože jsem se své růži tolik věnoval...“ opakoval malý princ, aby si to zapamatoval.

„Lidé zapomněli na tuto pravdu,“ řekla liška, „ale ty na ni nesmíš zapomenout. **Zůstáváš navždy odpovědným za to, cos k sobě připoutal.** Jsi odpovědný za svou růži...“

„Jsem odpovědný za svou růži...“ opakoval si malý princ, aby si to zapamatoval.

- *Když se liška s malým princem loučí, prozradí mu tajemství, že správně vidíme jen srdce a že to, co je důležité, to oči nevidí. Jak tomu rozumíš?*
- *Další důležitou informací pro malého prince je sdělení, že jsme zodpovědní za to, co k sobě připoutáme. Proč tomu tak je? Z čeho vyplývá ta zodpovědnost?*
- *Co nám chtěl autor příhodou s liškou naznačit? Co důležitého o životě nám*

sdělil? Na co nemáme zapomínat?

DŮM DOKTORA FIŠERA

Petra Braunová

Podivín doktor Fišer do svého domu obehnaného plotem s ostnatým drátem nikoho nepouští. Když se Petrův otec zmíní, že u doktora pracuje, probudí v synovi zvědavost. Na kopci prý bydlí nějaký kluk. Nikdo ho ale nezná, do školy nechodí, nehraje florbal... Petrovi se podaří s pomocí kamarádky Kristýny a dokonale lsti vniknout do domu. Co objeví, je šokující, a co bude následovat, ještě mnohem víc!

Kristýna vykročila. Ale Patrik nevypadal, že by nás chtěl zatáhnout do lesa, jen výrazně zpomalil, až se zase zastavil.

„Pomozte mi,“ zašeptal. Přišlo mi zvláštní, že nekřičí nebo nebrečí. Řekl to úplně tiše, a dokonce se u toho rozpačitě usmíval. „Pomozte mi.“

V té tmě tiché volání o pomoc znělo nadpřirozeně. Bylo mi úzko, ale věřil jsem, že nás z domu pozorují, a to mě uklidňovalo.

„Jak ti máme pomoci?“

„Potřebuju odtud zmizet,“ šeptal Patrik. „Co nejdřív. Blíží se chvíle, kdy mě odsud odvezou! A pak už nebude návratu!“

„Kam?“ vyhrkl jsem. „Kam tě odvezou?“

„Nevím. Podle všeho někam za hranice. Všechno, co se mi podařilo vypátrat, tomu nasvědčuje. Dělají to chytře, snaží se ve mně vzbudit pochybnosti, udělat ze mě cvoka. Určitě se to snažili takhle vysvětlit i vám! Ale já nejsem blázen!“ Patrik se na nás pátravě zadíval a zopakoval: „Nejsem blázen!“

„Nikdo o tobě neříká, že jsi blázen!“ namítla Kristýna.

(...)

„Proč si myslíš, že tě někam odvezou?“ zašeptala.

Patrik chvíli neslyšně pohyboval ústy a díval se na Kristýnu, jako by vážil slova, která vypustí s pusy. Možná to byly stíny, ale pod očima měl hluboké tmavé kruhy. Vypadal utrápeně. Jako někdo, koho bolí zuby nebo nemůže spát.

„Vím to!“

„Proč?“

„Přišel můj čas. Potřebují mě! Potřebují mě pro toho druhého!“

„Ale...“

„Mám strach,“ zašeptal Patrik a hlas se mu zadrhl. „Strach! Šílený strach!“ Patrikův hlas nabíral na rozčilených obrátcích. „Nevytvořili mě pro radost ze stvoření, pro to, proč obvykle přicházejí děti na svět! Vytvořili mě jako prostředek záchrany pro toho druhého! Je mi to líto, že můj originál je nevyléčitelně nemocný, ale nechci kvůli němu zemřít!“

Vůbec jsem nevěděl, jak zareagovat. Kristýna měla vrásku mezi obočím.

„Ale...jak to víš?“

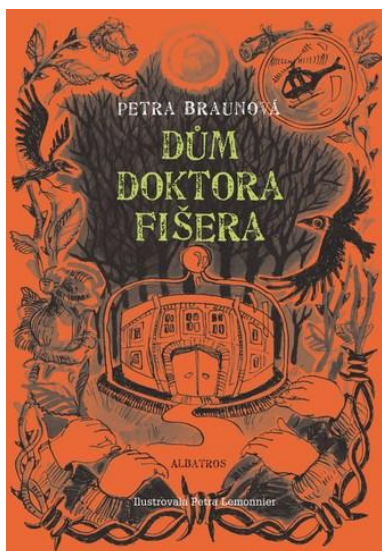
„Vím to! Mám dostatek důkazů, které jsem objevil!“

(...)

„Jaké?“

„Lékařské zprávy. Stovky vyšetření. A pak to hlavní! Celou reportáž o zrození prvního klonovaného dítěte na světě. Po stovkách nepovedených pokusů vytvářených lidských klonů jsem tím prvním dítětem já! Já!“ Patrik se uhodil rukou v rukavici do hrudníku a horečnatě pokračoval: „Reportáž, za kterou každá televizní společnost nabídne víc než miliardu. Podrobný dokonalý návod na výrobu lidského zboží! Továrna na lidi! I průměrného genetika, a to ani nemusí být šílený, napadne, jaké zisky můžou být z kopírování živých nebo i mrtvých bytostí. Není těžké přivést na svět vlastního dědečka, dinosaura nebo neandrtálce. Potřebujete jen něco málo fragmentu kyseliny DNA, tu zázračnou nositelku dědičnosti buněčných organismů, ale tu najdete v neviditelné kapce krve v sosáku prehistorického komára, uschované statisíce let v trošce smůly, která se proměnila v jantar. Umíte si to představit? Miliony let staré genetické informace? Už nepotřebujeme povídačky o mamince a tatínkovi. K tomu, aby na svět přišlo dítě, není třeba ani špetka lásky! Svět se hroutí!“

Podíval jsem se, co Kristýna na to. Nespouštěla z Patrika oči. Nevypadala, že mu nevěří. Naopak.

- Jaký máš pocit z Patrika? Co si o něm na základě toho, co tvrdí, myslíš?
- Co asi cítí? V jakém je rozpoložení? A proč?
- Představ si, že jsi v Patrikově kůži. Jak by ses zachoval ty? Co bys dělal?
- Myslíš si, že to, z čeho má obavy, je v dnešní době reálné? A pokud ano, jaký na to máš názor. V čem spočívá nebezpečí takového

přístupu a praktik?

- Představ si, že jsi na místě Petra a Kristýny. Co bys podnikl? Jak bys danou situaci řešil?
- Jak podle tebe příběh skončí? Co se stane s Patrikem?

DÁRCE

Lois Lowryová

Jonas pohlédl na hodiny. Ještě pořád před sebou měli tolik práce, že si s dárcem málokdy jen tak sedli a popovídali jako právě teď.

„Mrzí mě, že jsem promarnil otázkami tolik času,“ ozval se. „Ptal jsem se na to vyřazení jen proto, že otec dneska ráno vyřazuje jedno novodítě. Dvojče. Jedno musí vybrat a to druhé vyřadit. Rozhodují se podle váhy.“ Jonáš se znovu podíval na hodiny. „Touhle dobou už je s tím nejspíš hotový. Myslím, že to mělo být dneska dopoledne.“

Dárce se zasmušil. „Byl bych rád, kdyby to nedělali,“ řekl tiše, spíš jako by mluvil pro sebe.

„Dobře, ale přece tu nemůžeme mít dva úplně stejné lidi! Jen si představte, jak by se to pletlo!“ Jonas se zasmál.

„Rád bych to viděl,“ dodal zamyšleně. Líbila se mu představa, jak otec provádí obřad a jak malého myje a balí do měkkého. Otec byl nesmírně laskavý člověk.

„Můžeš to vidět,“ řekl dárce.

„To nejde,“ zavrtěl Jonas hlavou. „Nikdy dětem nedovolují, aby byly u toho. Je to čistě soukromá záležitost.“

„Jonasi,“ připomněl mu dárce. „Vím, jak pečlivě sis pročetl svoje instrukce k výcviku. Copak se nevzpomínáš, že máš dovoleno ptát se na cokoli?“

- *V jaké době se asi příběh odehrává?*
- *Jak podle tebe asi probíhá obřad vyřazení? Zkus si ho stejně jako Jonas nějak představit.*
- *Co si představuješ pod pojmem „novodítě“? Kdo je podle tebe „dárce“?*

Do pokoje vešel Jonášův otec v pěstounském stejnokroji. V náručí choval maličké novodítě zabalené do měkké přikrývky. Hned za ním šla žena ve stejné uniformě a držela druhé novodítě zabalené v podobné přikrývce.

„To je můj otec.“ Jonas si uvědomil, že šeptá, jako by mohl ta dvě spící nemluvnata probudit. „A ta druhá je jeho asistentka. Je zatím ve výcviku, ale už s ním brzy skončí.“

Oba pěstouni rozbalili pokrývky a položili identická dvojčata na postel. Novoděti byly nahé a Jonas viděl, že obě jsou mužského pohlaví.

Fascinovaně přihlížel, jak otec jednoho po druhém jemně pokládá na váhu a váží je. Slyšel, jak se přitom směje. „Výborně,“ obrátil se pak otec k ženě. „Už jsem si myslel, že budou mít oba stejně. To by byl velký problém. Ale takhle,“ znovu jedno dítě zabalil a podal ho asistentce, „má přesně šest liber. Takže ho můžete umýt, obléknout a předat do střediska.“

Žena vzala novodítě a vyšla stejnými dveřmi, kterými vstoupila dovnitř.

Jonas sledoval, jak se otec sklání nad zbylým dvojčetem, které se vrtělo na posteli.

„A ty, hošíčku, máš jenom pět liber deset uncí. Úplný drobíněk!“

„Tímhle hlasem mluví s Gabrielem,“ poznamenal Jonas s úsměvem.

„Dívej se,“ připomněl mu dárce.

„Teď ho umyje a teple zabalí,“ vysvětloval Jonas. „Říkal mi to.“

„Buď zticha, Jonasi,“ okřikl ho dárce podivně sevřeným hlasem. „Dívej se!“

Jonas se poslušně soustředil na obrazovku a čekal, co bude dál. Byl zvědavý hlavně na ten obřad.

Otec se otočil, otevřel skříňku a vyndal z ní injekční stříkačku a malou lahvičku.

Opatrně zavedl jehlu do lahvičky a začal do stříkačky nasávat průsvitnou tekutinu.

Jonas soucitně přimhouřil oči. Už zapomněl, že se novoděti musí očkovat. Sám očkování nesnášel, i když věděl, že je nutné.

Překvapilo ho, když otec pečlivě zamířil jehlou k vršku čelíčka novodítěte a zabodl ji do místa, kde pod křehkou kůží tepala krev. Chlapeček se zavrtěl a slabě zanaříkal.

„Proč to-,,

„Psst,“ okřikl ho dárce ostře.

Otec něco říkal a Jonas si uvědomil, že je to odpověď na jeho nedorčenou otázku.

Pořád tím mazlivým hlasem, jakým mluvil s novoděti, říkal: „Já vím, bolí to. Já

vím, hošíčku. Ale potřeboval jsem žílu, a ty na ručičkách máš ještě stráááše maličkaté.“

Pomalu stiskl píst a tekutina začala proudit do žíly na hlavičce. Za chvíli byla stříkačka prázdná.

„A je to. Nebylo to tak hrozné, vid' že ne?“ poznamenal otec vesele. Pootočil se a odhodil stříkačku do odpadní nádoby.

A teď ho konečně umyje a teple zabalí, říkal si Jonas v duchu, protože už pochopil, že dárce nemá rušit poznámkami.

Dál se díval a viděl, jak novodítě, které už přestalo plakat, šubavě pohnulo ručičkami a nožičkami a zůstalo bezvládně ležet. Hlavička s pootevřenýma očima se mu skulila do strany. Pak už se ani nehnulo.

Jonas se zarazil a otřeseně si uvědomil, že tohle gesto, polohu i výraz už někde viděl. Znal je. Musel se s nimi někde setkat. Ale nevzpomínal si, kde to bylo.

Nespouštěl oči z obrazovky a čekal, co se bude dít dál. Ale nedělo se nic. Maličké dvojče bezvládně leželo na posteli. Jeho otec sklízel věci. Skládal pokrývku. Zavíral skříňku.

On ho zabil! Můj otec ho zabil! Uvědomil si Jonas, ohromený vlastním poznáním. Dál strnule zíral na obrazovku.

Jeho otec uklidil, co bylo potřeba. Pak sebral nevelkou krabici, která ležela na zemi, položil ji na postel a uložil bezvládné tělíčko dovnitř. Navrch rázně přiklopil víko.

Nakonec krabici zvedl a odnesl ji na druhou stranu místnosti. Otevřel dvířka ve zdi a Jonas za nimi na okamžik zahlédl tmu. Vypadalo to podobně jako skluzavka, do které ve škole házeli odpadky.

Otec zastrčil krabici s mrtvým tělíčkem do otvoru a strčil do ní.

„Pá-pá, hošíčku,“ zaslechl Jonas otce říkat, když vycházel z místnosti. Pak obrazovka potmněla.

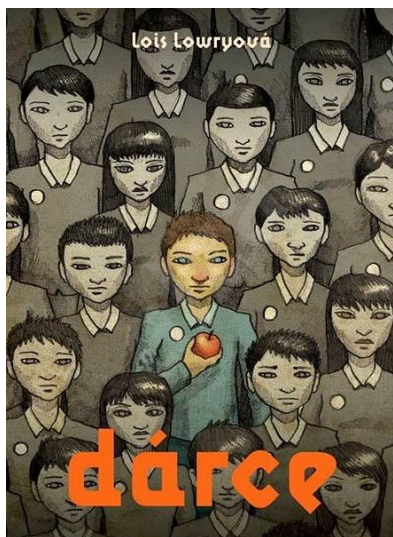
(...)

Dárce se na něj zahleděl. „Tak tohle to je, Jonasi. Chtěl jsi vědět, jak probíhá vyřazení,“ dodal trpce.

➤ *Jak moc se lišila tvoje představa od reality obřadu vyřazení?*

➤ *Co asi cítil Jonas poté, co zjistil pravdu? Jak asi reagoval a co udělal?*

- *Představ si, že jsi na místě Jonase a máš se setkat se svým otcem. Co bys mu po této události řekl? Co si o něm myslíš a co k němu cítíš?*

„Jonas žije v dokonalém světě. Neexistují v něm války, strach ani bolest. Ale ani možnost volby. Každý člověk má ve společnosti jasně přidělenou roli. Když je Jonasovi dvanáct, podrobuje se speciálnímu výcviku u muže, který uchovává vzpomínky lidstva na skutečné strasti i radosti života. Je čas přijmout krutou pravdu a není cesty zpět...“

- *Opravdu je Jonasův svět dokonalý?*
- *Nepřipomíná ti „vyřazování“ něco jiného z dějin lidstva? Co a proč?*
- *Na co nás chtěla autorka tímto příběhem upozornit?*

NEBE NEZNÁ VYVOLENÝCH

Erich Maria Remarque

V malém sanatoriu vysoko ve švýcarských horách svede náhoda dohromady dva hráče se smrtí – křehkou, krásnou, ale nevyléčitelně nemocnou dívku Lillian a stárnoucího automobilového závodníka Clerfayta, který přijel navštívit přítele. Lillian odmítá pomalé umírání pod přísným lékařským dozorem, a tak přijme

Clerfaytovu nepřiliš vážně míněnou nabídku a hluchá k varování odborníků i přátel opouští sanatorium a odjíždí s novým známým do Paříže. Nehodlá promarnit ani vteřinu ze života, který jí ještě zbývá.

- *Lillian utíká ze sanatoria a Clerfayet riskuje svůj život v šílených automobilových závodech. Proč si myslíš, že oba hrají tuto „hru se smrtí“? Co je k tomu vede?*

Lillian se během svého útěku do Benátek setkává s vikomtem de Peystrem.

Muž s hračkami postavil na stůl celou drůbežárnu (*sadu plyšových zvířátek*). Přišel restauratér, odsunul ji stranou a servíroval na stůl broskve v hořícím rumu a espresso. „Nemáte nikdy pocit, že byste mohla něco propást?“ zeptal se Peystre.

Lillian na něho pohlédla a okamžik mlčela.

„Co?“ zeptala se pak.

„Dobrodružství. Překvapení. Něco nového. Něco, co ještě neznáte.“

„Měla jsem ho, když jsem sem přijela. Měla jsme pocit, že jsem propásla New York, Jokohamu, Tahiti, Apolla, Dionýsa, Dona Juana a Buddhu – ale už ho nemám.“

„Odkdy?“

„Pár dní.“

„Proč už ho nemáte?“

„Protože jsem došla k poznání, že člověk může propást jen sám sebe.“

„Kde jste k tomu poznání došla?“

„U hotelového okna.“

„Teď se vás ptám potřetí, proč se usmíváte?“ řekl vikomt de Peystre.

„Protože dýchám. Protože jsem tady, protože je večer a protože mluvíme hlouposti.“

„Změnila jste se. Jste jiná než v Paříži. Víte, čím to je?“

Lillian pokrčila rameny. „Nevím. Snad, že jsem se vzdala jedné iluze – iluze, že má člověk právo na život - , a tím asi také iluze o bezpráví, které člověka v životě potkává.“

„Velice nemorální.“

„Velice,“ opakovala Lillian a vypila vrapou. „Doufám, že při tom budu moci zůstat. Aspoň nějaký čas.“

„Zdá se, že jsem přišel pozdě,“ řekl Peystre. „O několik hodin nebo dní. Kdy odjíždíte? Zítřka?“

„Pozitíí.“

„Tak? Škoda.“

„Škoda není tak smutné slovo, jak si člověk myslí,“ zavrtěla hlavou.

„To také patří k vašim novým poznatkům?“

„K těm z dneška.“

Peystre odsunul její židli. „Já věřím v poznatky zítřka.“

„**Věřit,**“ řekla Lillian, **„je naproti tomu mnohem smutnější slovo, než si člověk myslí.“**

(...)

Lillian se vrací do Paříže za Clerfaytem.

„Jistě,“ souhlasil. „Člověk se vyžívá jen ve svých vlastních snech – nikdy ve snech těch druhých.“

„Vyžívá nebo ztrácí.“

„Obojí. Tak jako se člověku někdy zdá krátce před procitnutím, že padá a padá do bezedného černého prostoru. Znáš to?“

„Znám. Tohle se mi zdávalo každé odpoledne v sanatoriu, když jsme mívali siestu, jak tomu říkal Krokodýl – odpolední spánek, do něhož se člověk propadal jako kámen do propasti. Zbylo tam ještě trochu vína?“

Clerfayt jí přinesl sklenku. Objala ho kolem krku: Je to zvláštní,“ zamumlala, „ale dokud si člověk uvědomuje, že padá, nic není ztraceno. Zdá se, že život miluje paradoxy -, když si myslíš, že jsi v bezpečí, jsi vždycky směšný a těsně před pádem -, ale když víš, že jsi ztracený, jsi zahrnovaný dary. Nemusíš proto ani hnout prstem a máš všechno.“

Clerfayt usedl vedle ní. „Odkud tohle všechno víš?“

„Jenom tak plácám. Jsou to polopravdy – jako všechno.“

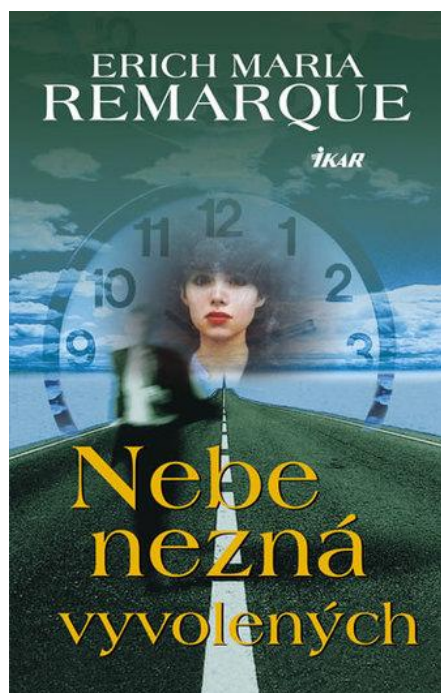
„I láska?“

„Co má láska společného s pravdou?“

„Nic. Je jejím opakem.“

„Ne,“ řekla Lillian a vstala. „**Opakem lásky je smrt** - a láska je hořké okouzlení, které dává člověku na smrt nakrátko zapomenout. Proto každý, kdo ví něco o smrti, ví taky něco o lásce.“ Oblékla si šaty. „I to je polopravda. Protože kdo ví co o smrti?“

„Nikdo – jenom to, že je opakem života a ne opakem lásky, a i to je pochybné.“

- *Co asi myslela Lillian tím, že člověk může propást jen sám sebe? Jak se mu to stane? Co musí dělat či nedělat, aby se mu to stalo?*
- *A proč považuje slovo „věřit“ za smutné? Co ji vede k takovému tvrzení?*
- *Lillian tvrdí, že opakem lásky je smrt. Jaká antonyma bys k lásce uvedl ty? A proč?*
- *Jaký si myslíš, že má Lillian vztah k Clerfaytovi?*

- *Jak si myslíš, že příběh skončí? Co Lillian a Clerfayta čeká?*

K MOŘI

Petra Soukupová

„Co si myslíš, mazánku? Ted' tu tat'ka není. Nemáš komu zavolat. Navíc sis začala.“ A plácne ji ještě jednou, pořád ne silou, ale ted' už do tváře.

Johana se ožene a začne do Adély bít, co může, a ta se brání. Jistě, má víc síly, ale Johanka mlátí hlava nehlava. Nakonec jí Adéla dá opravdivou facku.

Johanka se rozbřečí, to ale Adéla neví, vzteky.

„Neřvi, tak hrozný to nebylo,“ řekne Adéla a pustí ji, trošku se začala bát, to zas bude Johanka žalovat.

Ale ted' se plete. Najednou je Johana poprvé velká, nechce žalovat, chce ublížit. „Víš, proč tě tat'ka nemá rád?“ řekne už klidněji. A Adéla na ni koukne, neví a Johanka zasyčí. „Si adaptovaná.“

A na nic nečeká, sebere rukávky, které se válí na zemi, a běží pryč, než se Adéla vzpamatuje.

(A jak to Jojo ví? Neví, jen to zkusila. Něco zaslechla při hovoru Kláry a její kamarádky, ona vlastně ani pořádně neví, co to znamená, ale cítí, že to je něco, co Adéle ublíží. A má pravdu.)

(...)

Adéla nebrečí. Přemýšlí. Najednou jí každá banalita, kterou jí kdy rodiče vytkli, připadá jako důkaz jejich nelásky, protože je cizí. Ona, která se lituje už i tak moc, ted' najednou objevuje největší důvod, proč se cítit mizerně.

Celé odpoledne tam sedí a loví z paměti „důkazy“, proč měla Jojo pravdu. Ale na okamžik o tom nezapochybuje. A nezapochybovala by o tom ani v tom případě, že by adoptovaná nebyla.

Cítí se hrozně cizí. I když cizí není.

A na pláži mezitím spokojená Johana, nikdy nezažije špatné svědomí, ted', ani nikdy později, pro ni to skončilo v tom okamžiku, kdy zvítězila tím, že Adéle ublížila (jako Adéla ublížila jí, když jí dala facku), plácá se ve vodě, a dokonce jí tu Adéla trochu chybí, nemá si s kým hrát.

(...)

Hned jak se za nimi zaklapnou dveře, Adéla se znova rozbřečí.

Bolí to velmi. Nikdy se necítila tolik sama. Ještě je moc malá na to, aby se do krve hádala s rodiči a nenáviděla je, jako to bývá v pubertě. Zatím je jí jenom smutno...

PROČ JÍ TO NEŘEKLI

Klára se rozhodla, že jí to zatím říkat nebudou, to, že jí umřeli rodiče při autonehodě, to, že její, Adélin, otec zavinil smrt čtyř osob včetně svojí, to, že jejího otce nenávidí, protože jí zabil rodiče i sestru. Navíc Adéla není cizí a nevzali si ji z nějaké potřeby mít dítě, prostě je jejich. Neřekne jí to částečně i proto, že prostě pro ni Adéla adoptovaná není, je to její rodina.

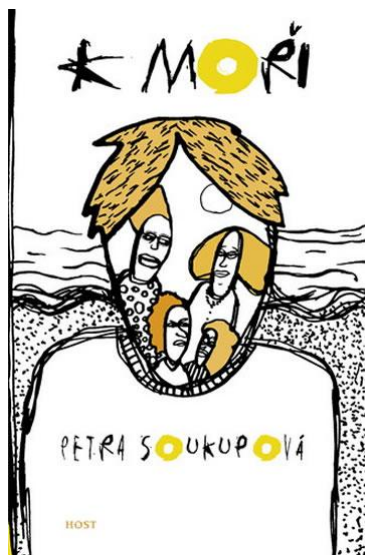
PROČ TO VĚDĚLA JOHANA

Protože je zvědavá a poslouchá za dveřmi a dobře ví, co je tajné a co by slyšet neměla. Až bude větší, bude hrabat ve věcech ostatních a číst Adélin deník. A schovávat si to, až se jí to bude hodit.

(...)

Adéla už nemůže brečet, už se ani nemůže moc litovat, už jí taky pálí oči a bolí hlava, už otupělá. Zase si čte. Lepší než jen tak sedět a pořád na to myslet. Ale taky to moc nejde. Nesoustředí se. Pokračuje v zapisování a zapisuje podrobně a přesně. Z tohoto dne je její první deníkový zápis. Deník, který si ode dneška bude psát až do smrti.

Pořád ale neví, co bude dělat, jak jim řekne, že už to ví.

- *Znáš někoho, kdo je adoptovaný? A pokud ano, víš, jak se o tom dozvěděl?*
 - *Co bys dělal, kdyby ses dozvěděl, že jsi adoptovaný? Jak by ses asi cítil?*
 - *Jak bys na základě informací z ukázky charakterizoval Johanku?*
 - *Měla by Adéla rodičům co nejdřív říct, že ví, že je adoptovaná? Jak by ses v podobné situaci zachoval ty?*
-
- *Na druhou stranu, co si myslíš o přístupu rodičů – kdy je vhodné říct dítěti, že je adoptované? Jak mu to říct?*
 - *Znáš nějaký jiný příběh (kniha, film) s podobnou tematikou?*

DENÍK ANNE FRANKOVÉ

Anne Franková

- *Anne při psaní deníku začínala svůj zápis oslovením „Milá Kitty“. Proč si myslíš, že toto oslovení používala, když to byl její osobní deník? Co ji k tomu vedlo?*

Středa 3. května 1944

Milá Kitty,

Nejdřív krátce novinky týdne! Politika má teď dovolenou. Neděje se nic, vůbec nic, o čem by se dalo povídat. Pomalu začínám věřit, že dojde k invazi. Nemohou přece všechno nechat na Rusech! Ostatně ti teď taky nic nedělají.

(...)

Určitě si umíš představit, jak často se tady zoufale ptáme: „K čemu, prosím vás, k čemu je tahle válka dobrá? Proč lidé nemohou žít spolu v míru? Proč musí být všechno zpustošeno?“

Ta otázka je pochopitelná, ale konečnou odpověď zatím nikdo nezná. Ano, proč vyrábějí v Anglii pořád větší letouny, pořád těžší bomby a současně řadové domky pro novou poválečnou výstavbu? Proč se každý den vydávají miliony na válku a ani cent se nevěnuje na zdravotnictví, umělcům, chudým? Proč musejí lidé hladovět, když v jiných částech světa hnije přebytečná potrava? Proč jsou lidé takoví blázni?

Nevěřím, že válku dělají jen mocní, jen ti, co vládou, a kapitalisté. Ne, i malý člověk válku podporuje. Jinak by se přece národy proti ní už dávno pozvedly! Člověk v sobě má pud k ničení, pud k zabíjení, vraždění a běsnění, a pokud celé lidstvo bez výjimky neprojde proměnou, bude zuřit válka, bude všechno, co se vystavělo, vypěstovalo a vyrostlo, opět zdupáno a zničeno, a pak to začne nanovo.

Často jsem byla sklíčená, ale nikdy zoufalá. Považuji naše skrývání za nebezpečné, ale romantické a zajímavé dobrodružství. Popisuji ve svém deníku každé strádání jako zábavu. Předsevzala jsem si teď, že povedu jiný život než ostatní děvčata a později jiný život než obyčejná hospodyně. Je to vhodný začátek a je v něm mnoho zajímavého, a proto, jen proto se musím v těch nejnebezpečnějších okamžicích smát komickým situacím.

Jsem mladá a mám ještě mnoho skrytých vlastností. Jsem mladá a silná a prožívám vědomě toto velké dobrodružství. Ocitla jsem se v něm až po uši a nemohu celý den naříkat, že se nesmím bavit. Dostala jsme toho hodně do vínku, šťastnou povahu, spoustu veselí a síly. Každý den cítím, jak vnitřně rostu, jak se blíží vysvobození, jak krásná je příroda. Cítím, jak dobří jsou lidé v mém okolí, jak zajímavé a zábavné je toto dobrodružství. Proč bych tedy měla být zoufalá?

- *Pokus se na základě ukázky napsat krátkou charakteristiku Anne? Když psala tento zápis, byla přibližně ve tvém věku – v čem je stejná, v čem jiná?*
- *Jak vnímala jejich „vězení“? Uvědomovala si vážnost situace?*
- *Proč si myslíš, že si začala psát deník? A psala ho s vědomím toho, že ho v budoucnu někdo bude*

číst?

- *V čem podle tebe spočívá největší přínos Annina deníku? Co můžeme díky němu pochopit?*
- *Píšeš si deník ty? A pokud ano, co tě k tomu vedlo? A chtěl bys, aby ho někdo někdy četl?*
- *Představ si, že si píšeš deník, kterým můžeš dát možnost nahlédnout budoucím generacím do dnešní doby. Napiš minimálně 3 věty, kterými vyjádříš ty nejzásadnější věci, které by pomohly budoucím čtenářům pochopit, v jaké době žiješ.*

MY DĚTI ZE STANICE ZOO

Christiane F.

První den se na mě přišla podívat celá tlupa doktorů. Teda většina bílejších plášťů byli nejspíš študáci, který si mě v tý babičkovský košili docela drze prohlíželi. Šéf bílejších plášťů mi dal pár otázek a já mu úplně naivně vykládala, že bych za pár dní chtěla jít na terapii a pak do internátu v Západním Německu, abych si udělala maturitu. Říkal jen „ano, ano“, tak jak se to říká bláznům, ano, ano.

Když jsme zase ležela ve své posteli, hned mě napadly všelijaké vtipy o blázních. Přemýšlela jsem, jestli jsem neřekla něco špatného, protože mi připadalo, že se mnou jednaj, jako bych říkala, že jsem Napoleon. Dostala jsem najednou strach, že se tak jako Püppi už nikdy nedostanu z oddělení a zůstanu taky navěky v tý babičkovský košili a obrovských spodních kalhotách.

Ale po dvou dnech mě přeložili na oddělení B, protože jsem už neměla žádný odvykací potíže. Dostala jsem zpátky svoje oblečení a mohla jsem zase dokonce jíst nožem a vidličkou, na zvláštním oddělení jsme dostávali jen dětskou lžičku. Na bēčku byly ještě tři heračky, který jsem znala. Seděly jsme ve čtyřech u stolu a babky ho hned pojmenovaly „stůl teroristek.“

(...)

Nejhorší ránu jsem dostala za pár dní. Přinesli papír, na kterej jsem se měla podepsat, že tam zůstanu dobrovolně tři měsíce. Samozřejmě jsem to odmítla a řekla, že chci okamžitě pryč. Přišla jsem dobrovolně a můžu teda odejít, kdy chci. Ale šéflékař řek, že když to nepodepišu na tři měsíce, tak mě tam nechá nedobrovolně šest měsíců.

Připadala jsem si teda úplně podvedená. Dostala jsem děsnej strach. Bylo mi jasné, že jsem teď absolutně závislá na těch idiotských doktorech. Mohli mi přiřít bůhvíjakou diagnózu, neurózu nebo schizofrenii nebo co já vím co. Jako pacientka v blázinci jsem neměla naprosto žádný práva. Říkala jsem si, že už jsem na tom jako Püppi.

Nejhorší bylo, že jsem si najednou nebyla jistá, jestli skutečně nejsem nenormální. Neurózu jsem měla odjakživa, protože z rozhovorů s lidma v poradně jsem pochopila, že potřeba brát drogy je neuróza, podvědomý jednání. Myslela jsem na to,

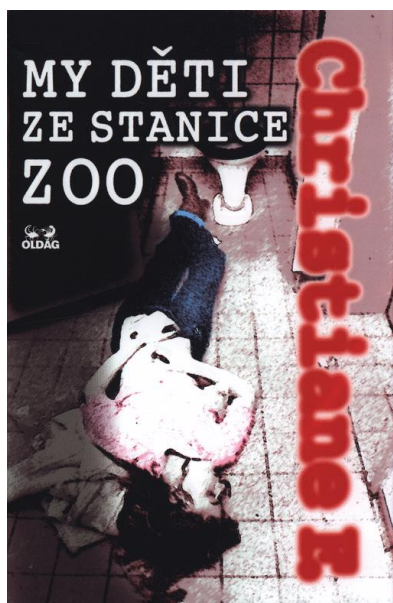
co už jsem všechno prožila. Ty moje odvykání a hned zase návraty k fetu, i když jsem moc dobře věděla, že se tím zabívám. Všechno to svinstvo, co jsem prováděla, co jsem udělala s matkou, jak jsem jednala s jinými lidmi. Určitě to nebylo normální. Začala jsem přemýšlet o tom, jak mám před sestrami a doktory utajit, že nejsem úplně normální.

Sestry se mnou jednaly jako s naprostou idiotkou, chovaly se tak ke každému. Šíleně jsem se snažila, abych se nechovala agresivně. Když přišli doktoři a vyptávali se na všechno možný, odpovídala jsem tak, jak bych normálně nikdy neodpovídala. Křečovitě jsem se snažila být někdo jiný, někdo, kdo je úplně normální. Když zase doktoři odešli, zdálo se mi, že jsem to všechno řekla špatně. Že teď mě teprve budou mít za totálně praštěnou.

Na oknech byly samozřejmě mříže. Ne normální mříže jako ve vězení, tak to žádný vězení nebylo, ale všelijak zkroucený a nazdobený. Přišla jsem na to, že když člověk trochu natočí hlavu, může ji prostrčit mezi mřížemi a koukat se ven. Často jsem tak stála celý hodiny, železný mříže okolo krku, a jen tak zírala. Začínal podzim, listy žloutly a červenaly, slunce už klesalo poměrně nízkou a svítilo nám každý den mezi dvěma stromy asi hodinu rovnou do pokoje.

Někdy jsem přivázala plechový hrnek na šňůru z vlny, spustila ho z okna a mlátila jsem s ním o zeď. Nebo jsem se marně snažila celý odpoledne přitáhnout vlnou větev a utrhnout si list. Večer jsem si pak říkala: „Jestli ti do téhle chvíle nepřeskočilo, tak teď se ti to určitě podaří.“

Ani jednou mě nepustili do zahrady procházet se s ostatními. Každý terorista měl právo jít jednou denně na vzduch. Já ne. V mém případě bylo nebezpečí útěku. To měli pravdu.

- *Jak bys charakterizoval použitý jazyk? A proč je asi zvolen?*
- *Co si na základě ukázky o hrdince myslíš? Jak se cítí? Jak celou situaci vnímá?*
- *Jak podle tebe drogy změnil její život? Co její rodina, přátelé, atd.? Jak se dál vyvíjel její příběh a jak asi dopadl?*
- *Co člověka přiměje užívat drogy? Jaký je ten prvotní impuls, že to zkusí?*
- *Víš, jaké druhy drog rozlišujeme a co s sebou za rizika nese jejich užívání? Máš k tomuto tématu dostatek informací?*
- *Jak by ses zachoval, kdybys zjistil, že někdo v tvém okolí má podobný problém?*

JÁ JSEM HLAD

Petra Dvořáková

Strašně dlouho – vlastně skoro do poslední chvíle – jsem si myslela, že mám hladovění ve své moci. Říkala jsem si, že když se rozhodnu a budu chtít, můžu začít kdykoliv normálně jíst. Ale nikdy jsem to nedokázala. Několik dní jsem jedla a pak se množství jídla zase začalo snižovat. Ani

jsem nevěděla jak a zase jsem za den snědla jogurt nebo centimetrovou kostičku chleba. Mé pokusy dodržet v jídle nějaký režim byly stále beznadějnější. Zpočátku jsem vydržela jíst třeba měsíc. Ale potom se intervaly pokusů jídlo nějak zdolat začaly zkracovat. Nakonec to probíhalo tak, že jsem jeden den – nadšená a odhodlaná, že teď už to opravdu dokážu – jedla, druhý den jsem to ještě zuby nehty vydržela, ale nazítří jsem propadla takové panice, že už jsme ji nebyla schopná překonat. Vždycky jsem si potom dávala předsevzetí, jak svou vinu v dalších dnech hladovění zase odčiním.

Každý strach, každý pocit ohrožení se měnil v hlad, který mi dával jistotu a bezpečí. Jenže tělo o sobě dávalo vědět. Padaly mi chumáče vlasů, nemohla jsem dýchat. Třeba tři týdny jsem nešla na záchod. Snad největším utrpením byla moje zimomřivost. Ať jsme si oblékla cokoli, nemohla jsem se zahřát. Přicházely těžké alergické záchvaty, olupovala se mi kůže i nehty, pořád jsem měla pocit, že mi vynechává srdce. Ale všechno jsem raději snesla, než abych musela začít jíst.

Je vražedné, jak si člověk namlouvá, že to nějak ovládne. Jednu dobu jsem vydržela jíst celkem dlouho, snad půl roku.

Myslela jsem si, že jsem uzdravená, že jsem vyhrála, že si své jídelní návyky udržím. Rozhodla jsem se opustit striktní jídelní režim a jíst, až ucítím hlad. Na jídlo jsem si vzpomněla po dvou dnech! Tehdy mi došlo, že pro mne možná celý život, pokud budu chtít být zdravá a udržet potřebnou váhu, bude jídlo navždycky „povinností“ podléhající režimu.

Nehladověla jsem účelově, na truc nebo proto, abych někoho vydírala. Spíš šlo o jakési volání o pomoc právě v rovině těla. Bylo to hluboko ve mně a já to ani neměla ve své moci. Anorexie ve mně žila samostatně a nic z vnějšku ji už posilovat nemuselo.

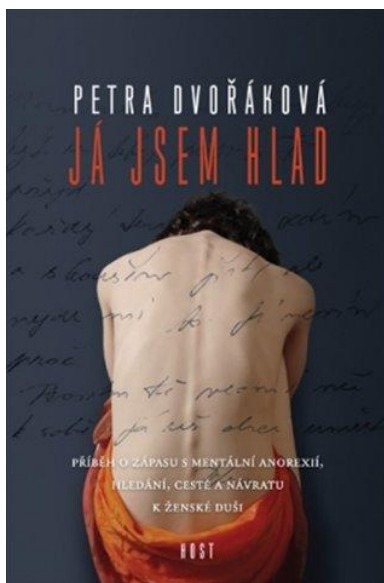
Nesnášela jsem, když mě někdo upozorňoval, že vypadám špatně, byla jsem alergická na projevovaný soucit. Snad proto, že máma soucit vyžadovala a bez přestání si o něj svým chováním říkala. Stavěla se do role neautonomní chudinky, která potřebuje zachraňovat a litovat. Z hloubi duše se mi to hnusilo.

Svou vyhublostí jsem ale soustrastné pocity vzbuzovala. Jednou mě kdosi potkal a s hořkostí poznamenal: „To je ale strašné, jak musí člověk vypadat, aby si ho někdo všiml!“ já jsme ovšem neměla realistický náhled na to, jak vypadám; stále jsem si připadala tlustá, a tak jsme se domnívala, že své hladovění můžu klidně dál zatloukat, aniž by kdokoliv něco zpozoroval.

(...)

Jíst jsem nezačala ani v nemocnici, i když jsem viděla, že je opravdu zle. Stále jsem přijímala jen naprosté minimum potravy, které jsem byla schopná tolerovat. Spolupacientky na pokoji si všimly, že nejím, ale já tvrdila, že je mi špatně z antibiotik. Nedokázala jsem s hladověním přestat. Z komplikované infekce jsem se vyhrabala asi po měsíci.

Ale z anorexie jsem se nedostala. Pořád jsem žila z nadějí, které ve mně živil Michal. Udělala bych všechno, jen abych mohla jíst z jeho lásky. Snažila jsem se bez pochybování věřit všemu, co mi říká. Navzdory tomu, že jsem cítila pravý opak, stále jsem žila v nadějích, že náš vztah bude zase jako dřív. Zdálo se mi, že můj život má ve svých rukou jedině on. A jedině on mohl mou nemoc ovlivnit. Chtěl, abych začala normálně jíst, a já se o to kvůli němu pokoušela. Navzdory sobě. Seděla jsem nad talířem, snažila se jíst a nezadržitelně jsme brečela. S pocitem, že šlapu po něčem, co mě vlastně drží při životě.

- *Viš, jaký je rozdíl mezi anorexií a bulimií? A proč mají obě tyto poruchy příjmu potravy přívlastek mentální?*
- *Co tuto nemoc může spustit? A co mohlo být spouštěčem poruchy v případě hrdinky? Najdeš nějaké konkrétní důkazy v textu?*
- *Jak tato nemoc ovlivňuje život hrdinky? Jak ho bude ovlivňovat do budoucna? Co jí může pomoci situaci změnit? Co jí naopak*

ohrožuje?

- *Znáš nějaký jiný příběh s podobnou tematikou? Popřípadě znáš nějakého konkrétního člověka ve svém okolí, který s podobnou nemocí bojuje?*
- *Myslíš si, že se dá z těchto nemocí vyléčit? A co je pro pacienta nejdůležitější? Zkus odhadnout odpovědi z vyprávění hrdinky o jejích pocitech a chování.*
- *Stejně jako Christiane (My děti ze stanice ZOO), tak i hrdinka této knihy jsou „otroky svých démonů“. Zkus srovnat jejich situaci a možnosti.*